

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XI. Vita asperitas in Nosocomio Manresano.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

tamen vigiliæ nobilis apud illos Patres memoria, quam & in exemplum vndique illuc peregrinantium, & Sancti honorem, vnus illorum Abbas mar-morea lamina constare posteris voluit, ad latus altaris cum hac epigraphe affixa. *Beatus Ignatius Loiola, hic multa prece, fletuque, Deo se, Virginique deuouit; hic tanquam armis spiriualibus, sacco se muniens, pernoctauit; hinc ad Societatem Iesu fundandam prodijt anno 1522. Frater Laurentius Nieto Abbas dicauit anno 1603.* Ibat alacer nouus Christi miles, seque illa in veste æquè mundo contemptibili, & mundi contemptrice per otium intuens, miris secum gaudebat lætitiis; cum vix leucam emensus sistitur à ministro Monferratenfis fori; qui cursu hominem assecutus, quæsiuit ex eo sollicitè, num vestes eius nodi, (& eas designabat) mendico donasset, qui cum ei etiam iurato parum crederetur, ex suspicione furti captus tenebatur. Indoluit nuntio vir sanctus, & lacrymas dedit; cumque rei totius ministrum fecisset abundè certiozem; nihil de se præterea, quantumuis interrogationibus laceffitus quis? vnde? cur vestes dedisset? effere sustinuit; sed ignoti virtutem peregrini dum admirans recedit minister, ingemiscentem Ignatium, puduit quod benè pauperi facere, nisi cum eius infamia, & periculo non liceret. Manresam post hæc eodem itinere appulit.

XI.

*Vita asperitas
in Nosocomio
Manresano.*

Est Manresa domorum ad quingentas vel oppidulum, vel pagus, tribus à Monferrato leucis, notissimæ hoc æuo famæ & reuerentiæ, ob ea quæ retinet S. Ignatij, & exantlatæ ab eo vitæ durissimæ, asperitæque insignia. Erat tunc temporis hospitalis mendicorum, & ægrotorum domus, quadraginta ferè à pago passibus, pertinensque ad illam Thomæ Apostoli, & B. Lucie Virginis ædes sacra, ex qua nosocomio S. Lucie nomen fuit. Huc se Ignatius haud tam hospitij gratiâ recepit, quam vt campum haberet exercendi feruoris heroici, virtutisque incensæ; contemptu, cruciatuque sui & pretiosis ærumnis saginandæ. Primum igitur ab sese, quicquid poterat corpus non modo delectare, sed vel reficere, abscecidit; nocturnæ quietis definitus paucis horis modus; eadem humi, ne molestia careret, subiecto pro cervicali saxo, vel ad summum ligno; idque perfrigida etiam hieme, corporisque habitu ita fracto & attenuato, vix vt illud miserè traheret; noctis residuum precatio, & flagellatio obtinebat; nam se quotidie interdum quinquies, ter interdum catena ferrea cædebat, & cædendi mensuram dictabat ardor pietatis. Horarum septem erat oratio, eaque de genibus, præter diuina Officia, & sacrum quibus intererat. Ieiunium verò nullis vnquam diebus interpunctum præterquam Dominicis, quibus præter diuinas epuli sacri delicias, pauca oluscula prandij nomine sumebat; verùm, vt postea Iacobo Lainio narrauit, injecto cinere corrupta, quo omnis eorum elideretur sapor. Diebus cæteris fuit illi cibus frustum secundarij panis, inter illa quæ corrogasset deterrimum; & aquæ scyphus, idque semel in die. Ad asperitatem præduræ cannabis, quam induerat, cuius etiamnum Barcinone segmentum visitur, nihilo quàm cilicia mitius, cilicium aliud subdidit, adiunxitque deinde crassiozem ex ferro catenam qua latera præcinxit; quandoque B. Virginis Viladordiënsis sacram ædem petens sesquimilliarum Manresa dissitam, textum

textum propria manu ex aculeatis herbis addebat fasciculum, ad erodendam carnem, confingendamque comparatum, qui Viladordij etiamnum honorifice asseruatur. Ad has corporis cruces, interiores alia accedebant: motionum seuera perpesque compressio, nihil desiderijs, & cogitationibus indulgens quæ carnem, aut sæculum olerent: hac imposita sibi lege, vt quicquid refugeret natura, cupide huic occurreret; refugeret autem quicquid natura blandiretur. In quo ipsi antiquius nihil erat, quam vt nouas excogitaret artes quibus in contemptum hominum veniret, nullâ re omissâ qua euaderet despicibilior, & pristinos suos gloriæ ambitus, fastumque ingenitum proculcaret. Quod illi per diem, vacuum erat à precando, mortificationi tribuebat. Ægrotis aderat omni ope, vt quisque maximè purulentus, & grauiori nausea auersandus, ita is maximè Ignatio carus. Ministeria verò hoc iucundiora, quò deformiora, magisque vilia. Nec solùm tractandis, ferendisque inter brachia ægrotis, lauandis, purgandis, sternendis eorum lectulis gaudebat, perinde vt qui Christum spectaret in singulis, sed in auctoritatibus publicis id quoque legitur, non semel eum vlcibus labra admouisse, saniemque illorum forti naturæ violentiâ luxisse. Ex nosocomio Manresam intrabat ad corrogandam stipem, colligebatque initio plus diæteriorum & ignominia quam elemosynæ (quod erat potissimum eius votum): saccum pueri vocitabant, & circumfusi nonnunquam, vt pessimè norant, certatim ludebant. Ac licet haud multo post pretio omnibus, & obseruantia fuerit, nunquam tamen defuit, quamdiu illic egit, homo publicè improbissimus. qui modestiam incessus, vestitus horrorem, humilitatem mendicantis; sanctimoniam laruam garriret esse, & quoties oppidum ingrederetur Ignatius, obuiaret sannis, & deridiculo eorum mimo quæcumque ab Ignatio fierent, donec ad extremum, torquendi vultus, ludibriorum & risuum latur, turpissimis conuitijs oneraret; iteraturus eandem fabulam die proximè insequenti. Fuit hoc longum & arduum mansueti, patientisque animi examen, quo naturâ ardentem, & recens militiâ defunctum, per illam hominis bestiam, certabant demones indignatione commouere. Sed huius in Ignatio sensus non sopitus modo, sed erat omnino emortuus, & vindictæ omnis cogitationes, sensumque indignationis, cum armis vnâ, Beatæ Virgini, Monserrati constanter appenderat. Arcto illo quem legerat pane, pro quo salutaria referre monita erogantibus consuevit, alios recreabat in nosocomio pauperes, frusto sibi quod esset vilissimum seruato. Verum enimverò tam inuisa demonibus fuit familiaritas, qua miseris illos pannosos, & graueolentes adhibebat, industriaque traducendi sui & mendicitatis illorum rusticæ, exprimendæ, ne alius genere crederetur, ab eo quem vltro præferebat, vt tantam virtutem non ferentes, impressione valida aggressi sint illum euertere. Nam audire sibi objurgantem se animum videbatur; Hanc sui denique tam propudiosam despicientiam fas omne prætergredi, hac indignari Deum, cui cum nobilis Sancti, vellet in eo exemplum edere, placere non poterat in vile mendicabulum exisse. Quanto gloriosius ipsi fore, & virtutis quanto

firmioris, sanctitatem colere in aula luce, quam in fordibus mendicorum; daturum illic de se nobilitati quod imitaretur, non jocos, risumque pueris; Plurifine apud illum essent contemptus sui, quam diuinæ gloriæ animarumque rationes; quam multæ eatenus peribant, quas suo exemplo seruasset; Parem illi vel vnum abundè esse ad restituendam ciuitatis integræ probitatem, & hoc fuisse Dei consilium ac mentem, cum ipsi præluceret, faciemque subderet ad conuersionem, non autem vt creditum, obscuro domus hospitalis, talentum conderet; multò verò minus vt tristi specie & inamabili, sanctitatem omnibus faceret exosam. Ad hæc, si suum prodigus libebat profundere, qua lege profunderet alienum? Si parum placebant honores, procul absteret, abderetque in tenebras sese; verum generis nomen decusque attenderet, tanto partum maiorum sudore, ac sanguine, quod perditum ibat indignis modis, nec illud insanæ plebeculæ ludibriis, & contumeliæ tota vrbe spectante, inter mendicos obijcere pergeret. Ad ista quiddam nauisæ tristioris, natura rediens viro sancto affluit, & illas pauperum, & iacentium in lectis deformes vitas, & olentes pannos, & morem intulsum & agrestem primum abhorruit; quod tamen vt animaduertit, vtrumque mox hostem eodem impetu inuadit, impugnantem se demonem, & naturam callidè proidentem. Nullo ergo quæ suggererentur responso dignatus, ad suos illos cursu redit, & in oculis omnium, scædiorem quemque, & horridiorem amplexu stringit, hæretque tam diu, dum auersantis animi renifus, & refugientis naturæ sensus planè vanesceret.

XII.

Mira in spelunca corporis afflictationes.

Fuere Ignatij ex nosocomio, meritorum, & virtutis hæc lucra. Sed cum hoc etiam sentiret impedimento esse, quò minus Deo arctius jungeretur, & ad vexationes corporis, in quas animo rapiebatur, liber esset, querere aliquem in vicino secessum institit, vbi vno spectante, & arbitro Deo, desiderium expleret. Querenti facilè occurrit passu ferè sexcentesimo, Manresa distans, instituto valdè idoneus; spelunca fuit ad infimum collem, viua in rupe excauata, tenebrosa, nec multum sepulchro dissimilis, loco tamen peramceno sita, & angusta in valle, cui apud incolas, Paradisi valli, amœnitas fecit. Calamis inde octoginta Cardanerus riuus limpidissimis aquis fluit; è regione est via regia: hanc inter, & specum è saxo crux visitur è tribus vna, ad quas Sancto mos fuit pius obire stationes; palmos habet in longam spelunca, duos & triginta, lata decem; alta, qua fornix multum attollitur similiter decem; depressior verò prout interius magis in illam receditur. Qua parte Monserratum spectat, fenestella patet, ex scissura rupis commodè captata, ex qua prospici templum potest, & Virgo parens adorari. Cæterum vndique nigra, & tenebris horrida, & incomposita, & prominentibus sursum, hinc inde ex caute cuspidibus aspera. Pauci hanc norant, adibat nemo, & hoc Ignatio opportunior visa. Aperto igitur in illam per objecta spineta, & condensadumorum, angusto aditu, suam fecit. Illic alta loci silentia, solitudinem, tenebras, horrorem, totidem ratus ad pœnitentiam hortamenta, descriptarum sibi afflictationum laxare spatia, continuare noctes